

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/142/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116206751
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4116206751.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: C. D., nar. XX.XX.XXXX, G. XX, XXX XX L., zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Havlík, s.r.o., Damborského 13 Nitra, IČO: 50 361 864 proti žalovanému: P. J., nar. XX.XX.XXXX, E. XXX/XX, XXX XX L., zastúpený AKMK s. r. o., Farská 30, Nitra, IČO: 36 859 061, o neúčinnosť právneho úkonu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 15C/129/2016-88 zo dňa 19. októbra 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že darovacia zmluva zo dňa 21.2.2013 uzavretá medzi darcom P. J. a žalovaným ako obdarovaným, predmetom ktorej je prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXXX k.ú. G. Y. obec L. ako pozemok p.č. XXXX/X orná pôda o výmere 1000m2, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený rozhodnutím Správy katastra zo dňa 25.3.2013 pod č. V1226/13, je voči žalobcovi právne neúčinná. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na plnú náhradu trov konania (§ 262 ods. 1,2 a § 255 CSP). Svoje rozhodnutie vo veci samej po právnej stránke odôvodnil ust. § 42a ods. 1,2, § 116 a 117 Občianskeho zákonníka(ďalej len OZ) ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.2 V dôvodoch rozsudku uviedol, že žalobou podanou na súde dňa 14.03.2016 sa žalobca domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu- darovacej zmluvy zo dňa 21.2.2013 uzatvorenej medzi darcom P. J. a žalovaným ako obdarovaným, ktorej vklad do katastra bol povolený rozhodnutím Správy katastra zo dňa 25.3.2013 pod č. V1226/13 z dôvodu, že túto darovaciu zmluvu uzavreli žalovaný a jeho otec P. J. s úmyslom ukrátiť uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu, ktorú má voči P. J.. Súd vykonaným dokazovaním mal za preukázané že dlžník žalobcu P. J. je otcom žalovaného P. J. , teda ide o blízke osoby v priamom rade podľa §116 OZ. P. J. je dlžníkom žalobcu podľa právoplatného trestného rozkazu Okresného súdu Dunajská Streda sp.zn. 2T/264/2012 zo dňa 26.11.2012, právoplatný dňa 21.12.2012 a jeho pohľadávka je vo výške 39.401,97 eura s príslušenstvom. Dňa 21.2.2013 P. J. ako dlžník žalobcu a žalovaný P. J. uzavreli darovaciu zmluvu, ktorou dlžník žalobcu P. J. previedol svoje nehnuteľnosti na syna - žalovaného, čím ukrátil žalobcu ako veriteľa uspokojiť jeho vymáhateľnú pohľadávku z majetku dlžníka a tento úkon urobil v posledných troch rokoch predchádzajúcich podaniu žaloby, ktorá bola podaná na súde dňa 14.3.2016. Súd ďalej uviedol, že preukázanie úmyslu dlžníka, že mienil ukrátiť právnym úkonom svojho veriteľa, nie je podmienkou odporovateľnosti vtedy, ak druhou stranou sú osoby blízke dlžníkovi. V tejto veci bol dlžníkom žalobcu P. J., ktorý je otcom žalovaného , teda ide o blízke osoby podľa § 116 OZ a v takom prípade úmysel dlžníka zákon predpokladá a je na osobách dlžníkovi blízkych, aby preukázali opak, t.j., že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohli ani pri náležitej starostlivosti poznať. Súd prijal záver, že žalovaný nepreukázal, že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy

nemohol poznať úmysel svojho otca ako dlžníka ukrátiť uspokojenie pohľadávky žalobcu. Súd z dôvodu hospodárnosti a efektívnosti konania nevypočul navrhovaného svedka P. J. a vychádzajúc z vykonaného dokazovania mal za dostatočne preukázaný skutkový stav na základe ktorého prijal záver, že žaloba je dôvodná, pretože bolo preukázané splnenie zákonných podmienok pre aplikáciu ust. § 42a ods. 1,2 OZ. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, samostatným uznesením (§ 266 ods. 1,2 CSP).

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zamietne žalobu a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100% alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch svojho odvolania žalovaný ako odvolacie dôvody uviedol že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§365 ods. 1 písm. b CSP). Porušenie práva videl v tom, že súd neodročil pojednávanie napriek tomu, že o to žalovaný a jeho právny zástupca požiadali a súd pojednával bez toho, že by postupoval v súlade s ustanoveniam zákona § 183 ods. 2,4 CSP teda, že by mailom alebo telefonicky informoval žalovaného o tom, že žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovuje a vytyčeného pojednávania by sa ako jeho právny zástupca zúčastnil C.. C. T., advokát. Tým, že žalovaného o nevyhovení žiadosti o odročenie pojednávania neupovedomil a otvoril pojednávanie nariadené na 19.10.2017, súd nekonal v súlade s § 183 ods. 4 CSP. Uvedeným nesprávnym procesným postupom súd žalovanému znemožnil uskutočniť jemu patriace procesné práva (právo na obhajobu a právo predkladať dôkazy svedčiace v prospech žalovaného) v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Ako ďalší odvolací dôvod žalovaný uviedol, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP. Namietal, že súd nevypočul dlžníka- P. J. a nevykonaním tohto dôkazu nemohol súd dostatočne zistiť rozhodujúce skutočnosti. Ako ďalšie odvolacie dôvody žalovaný uviedol, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm.f) CSP) a že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vec i(§ 365 ods. 1 písm.h) CSP. Poukázal na to, že k ukráteniu uspokojenia pohľadávky veriteľa nemôže dôjsť, ak dlžník vlastní napriek odporovateľnému právnenmu úkonu taký majetok, ktorý stačí k tomu, aby sa z neho veriteľ uspokojil. Žalovaný je toho názoru, že dlžník v čase podania odporovacej žaloby, rovnako aj v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu disponoval dostatočným majetkom, z ktorého bolo a zároveň aj naďalej je možné uspokojiť pohľadávku žalobcu v jej celkovej výške. Dlžník je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXXX, parc. č. XXXX/X, orná pôda o výmere 1000 m2 v podiele 1/1 k celku. Znaleckým posudkom č. 204/2015 vypracovaným Ing. Otom Pisoňom bola hodnota pozemku určená vo výške 29.220,- eur. Uvedený pozemok má rovnakú výmeru a umiestnenie ako pozemok, ktorý bol predmetom prevodu darovacej zmluvy, ktorú žalobca v tomto konaní odporuje, z čoho možno vyvodit', že má aj porovnateľnú hodnotu. Dlžník je podielovým spoluvlastníkom aj iných nehnuteľností a to nehnuteľnosť vedená Okresným úradom Nitra na LV č. XXXX, katastrálne územie G. Y. ako parc. č. XXXX/XX, orná pôda o výmere 611 m2 v podiele 4/19 k celku, ďalej je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti v zastavanom území obce vedenej na LV č. XXXX, pre okres N., obec D., parc. č. XXXX/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 2358 m2 - výrobná hala so súpisným číslom XXX postavená na parcele č. XXXX/XX v podiele 1/1 k celku. Hodnota týchto nehnuteľností nebola uvedeným znaleckým posudkom určená, je však zrejmé, že bude minimálne vo výške 30.000,- eur. Dlžník je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti vedenej Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom na LV č. XXX pre okres L.. Ku všetkým nehnuteľnostiam vo vlastníctve dlžníka bolo súdnym exekútorom zriadené exekučné záložné právo v prospech žalobcu už v roku 2015. Zároveň súdny exekútor vydal exekučný príkaz na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľnosti. Faktom je, že uzatvorením darovacej zmluvy (právneho úkonu, ktorému žalobca odporuje) nedošlo k takému zmenšeniu majetku dlžníka, ktoré by malo za následok čo i len čiastočné ohrozenie uspokojenia žalobcovej pohľadávky. Vychádzajúc z uvedeného darovacia zmluva nepredstavuje ohrozenie uspokojenia žalobcovej pohľadávky a nie sú naplnené zákonné predpoklady na rozhodnutie o neúčinnosti tohto právneho úkonu voči žalobcovi. Žalobca predloženými dôkazmi nepreukázal kvalifikované skrátenie dlžníkovho majetku, ani čiastočné ohrozenie uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky. Žalovaný poukázal, že jediný úmysle dlžníka, ktorý mu bol v čase uzatvorenia darovacej zmluvy, ako aj v čase vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe darovacej zmluvy známy, a ktorý žalovanému dlžník oznámil, bolo zabezpečiť pre žalovaného ako syna dlžníka pozemok pre budúcu výstavbu rodinného domu v jeho susedstve. Len tento úmysel otca žalovaného mu bol v čase podpisu darovacej zmluvy ako aj jej vkladu do katastra

nehnutelností známy. Pozemok, ktorý bol predmetom darovacej zmluvy jeho otec kúpil v roku 2008 v úmysle darovať mu ho, ak by sa rozhodol stavať rodinný dom, čiže úmysel dlžníka darovať mu predmetný pozemok, mu bol známy už od roku 2008. Zároveň namietal, že súd nevykonal ním navrhnutý dôkaz (výsluch dlžníka) a preto nemohol dostatočne zistiť rozhodujúce skutočnosti v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP a to, že ani pri náležitej starostlivosti by žalovaný nemohol rozpoznáť iný úmysel dlžníka uzatvoriť darovaciu zmluvu, než úmysel zabezpečiť pre syna pozemok pre výstavbu rodinného domu v jeho susedstve, že majetok dlžníka postačoval a aj naďalej postačuje na uspokojenie pohľadávky žalobcu a že uzatvorením darovacej zmluvy nedošlo ku kvalifikovanému zmenšeniu majetku dlžníka, a tým ani k čiastočnému ohrozeniu uspokojenia žalobcovej pohľadávky.

3. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Uviedol, že žalovaný mal od doručenia predvolania na pojednávanie dostatok času a priestoru na zabezpečenie si včas právneho zástupcu, pričom nepreukázal, aké konkrétne prekážky a okolnosti mu v tom bránili. Ďalej uviedol, že nie je možné akceptovať udelenie plnej moci advokátovi v krátkom čase pred termínom pojednávania a preto odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP nie je daný. Nesúhlasil ani s tvrdením žalovaného že k ukráteniu žalobcu uzatvorením darovacej zmluvy nedošlo s poukazom na iný majetok jeho otca, z ktorého mohla byť pohľadávka uspokojená. V tejto súvislosti poukázal na to, že skutočnosť, že iný majetok postačuje pre uspokojenie celej pohľadávky žalobcu, žalovaný v konaní riadnym spôsobom nepreukázal. Nepostačuje len poukázať na listy vlastníctva a ich doloženie do súdneho spisu, ale ak chcel žalovaný uniesť dôkazné bremeno tvrdenia, mal poskytnúť relevantné dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, že hodnota majetku dlžníka jednoznačne prevyšuje výšku pohľadávky žalobcu. Žalovaný v odvolaní poukázal na dva znalecké posudky, jeden znejúci na sumu 29.220,- eur a druhý na sumu 2.459,44 eura, čo spolu predstavuje 31.679,44 eura, teda sumu, ktorá nedosahuje ani len hodnotu istiny žalovanej pohľadávky. Ostatné dve nehnuteľnosti, na ktoré poukazuje žalovaný v odvolaní, neboli riadnym spôsobom ocenené a žalovaný uviedol len svoj osobný odhad ich hodnoty bez relevantného dôkazu. Žalobca je toho názoru, že je procesnou zodpovednosťou strán sporu riadne a včas predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom žalovaný tak v súvislosti s tvrdením o hodnote majetku dlžníka neučinil. Ďalej uviedol, že darovaním pozemku patriaceho dlžníkovi svojmu synovi teda jednoznačne došlo k sťaženiu uspokojenia jeho pohľadávky ako veriteľa, pričom žalovaný v konaní na súde prvej inštancie nepreukázal opak. K námietke žalovaného, že súd odmietol vykonať ním navrhovaný dôkaz, a to výsluch dlžníka P. J., poukázal na § 185 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd rozhodne, ktorý z navrhovaných dôkazov vykoná. V situácii, keď bolo zrejmé, že žalovaný nemá na preukázanie svojich tvrdení žiadne relevantné dôkazy a snažil sa účelovo odročiť pojednávanie ospravedlňovaním neúčasti advokáta, na ktorého účasti žalovaný trval a na to, že poverený koncipient nemal byť oprávnený zúčastniť sa pojednávania, súd správne rozhodol, že navrhovaný dôkaz nevykoná. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného, že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy nemal vedomosť o pohľadávke žalobcu voči dlžníkovi, uviedol, že predmetný trestný rozkaz bol dlžníkovi doručený dňa 12.12.2012. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť už dňa 21.12.2012, pričom darovaciu zmluvu dlžník uzatvoril so žalovaným dňa 21.2.2013, teda po právoplatnosti trestného rozkazu, ktorý zaväzoval dlžníka (otca žalovaného) na plnenie. Na záver uviedol, že považuje rozsudok súdu prvej inštancie za správny, zákonný a náležite odôvodnený a preto ho navrhol potvrdiť a zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania(§359,§ 362 ods. 1 CSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil súd prvej inštancie(§ 383 CSP), prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. Predmetom tohto konania je žaloba opierajúca sa o ustanovenie § 42a ods. 1,2 Obč. zákonníka o určenie, že darovacia zmluva zo dňa 21.02.2013 uzatvorená medzi žalovaným a jeho otcom P. J. je voči žalobcovi právne neúčinná. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobe vyhovel z dôvodu splnenia zákonných podmienok pre úspešnosť žaloby podľa § 42a ods. 1,2 Obč. zákonníka. Vo všeobecnosti účelom odporovateľnosti ako inštitútu občianskeho práva je zabrániť nepoctivým úkonom dlžníka, ktorými zmenšuje svoj majetok (veci, práva, pohľadávky) na úkor veriteľov. Podstatou odporovateľnosti je neúčinnosť právneho úkonu voči určitej osobe, ktorá znamená, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovaného právneho úkonu tak, akoby k tomuto úkonu vôbec nedošlo. Vymáhateľnou je pohľadávka,

ktorá má už kvalitu judikovaného práva v zmysle Civilného sporového poriadku alebo je vykonateľná podľa iných procesných predpisov [zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, zákon č. 71/1967 Zb., o správnom konaní (Správny poriadok), zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)]. Ukrátenie uspokojenia veriteľovej pohľadávky predpokladá také skrútenie (zmenšenie) majetku, ktoré bráni uspokojeniu pohľadávky v celom rozsahu alebo aspoň sčasti. Ďalším predpokladom odporovateľnosti je, že k právnemu úkonu, ktorému sa má odporovať, došlo v posledných troch rokoch, počítaných spätne od urobenia úkonu, ktorým sa odporuje; na uplynutie lehoty troch rokov súd prihliada z úradnej povinnosti, pretože nárok na odporovanie zaniká; ide o prepadnú (prekluzívnu) lehotu. Podmienkou odporovateľnosti je aj to, že právny úkon bol urobený s úmyslom ukrátiť veriteľa, ak tento úmysel bol druhej strane známy, a musí dôjsť k skutočnému (faktickému) ukráteniu. Úmysel ukrátiť veriteľa sa predpokladá pri právnych úkonoch, ktorými boli veritelia dlžníka ukrátení a ku ktorým došlo medzi dlžníkom a blízkymi osobami, alebo ktoré dlžník urobil v prospech týchto osôb. Uvedené neplatí, ak druhá strana (blízka osoba) dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla rozpoznať. Odporovateľnosť možno uplatniť len žalobou alebo vzájomnou žalobou a k vysloveniu neúčinnosti môže dôjsť iba súdnym výrokom; nemožno ju teda riešiť ako predbežnú otázku iba v odôvodnení súdneho rozhodnutia. Aktívna legitímácia prislúcha ktorémukoľvek veriteľovi, ktorý bol ukrátený napadnutým právnym úkonom za predpokladu, že má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku. Pasívnu legitímáciu v konaní, predmetom ktorého je odporovateľný právny úkon, má ten, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech (§ 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka), t. j. ten, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech alebo v či prospech bol právny úkon urobený (§ 42a ods. 2). Pasívne legitimovanou je tiež blízka osoba uvedená v § 116 a 117 (§ 42a ods. 3), pri ktorej platí vyvrátená domnienka o úmysle ukrátiť veriteľa dlžníka. Dôkazným bremenom zákon zaťažuje druhú stranu odporovateľného úkonu, keďže ustanovuje, že táto domnienka neplatí len vtedy, ak druhá strana preukáže, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Ak žalovaný (blízka osoba) mieni dosiahnuť zamietnutie žaloby, musí dokazovať vynaloženie náležitej starostlivosti, ktorá však nepostačovala na poznatky o úmysle dlžníka ukrátiť jeho veriteľa. V tejto spojitosti má žalovaný nielen povinnosť tvrdenia, ale aj dôkaznú povinnosť a nadväzne aj dôkazné bremeno. Právnym dôsledkom úspešnej odporovacej žaloby je, že žalobca môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a preto môže navrhnúť exekúciu napríklad predajom veci tak, ako keby vec ešte stále vlastnícky patrila dlžníkovi.

6. Ak mal byť žalobca v konaní úspešný, musel v zmysle § 42a a nasl. Občianskeho zákonníka preukázať, že má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku a že dlžník v posledných troch rokoch urobil právny úkon, ktorým ukrátil uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu, pričom žalovaný, ktorý je dlžníkovi osobou blízkou nepreukáže, že úmysel dlžníka ukrátiť žalobcu nemohol ani pri náležitej starostlivosti poznať. Napokon podmienkou úspechu v konaní bolo aj preukázanie toho, že dlžníkov majetok sa zmenšil natoľko, že z neho nemožno pohľadávku žalobcu uspokojiť.

7. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného preskúmal napadnutý rozsudok a konanie ktoré mu predchádzalo a zistil, že nie je daný ani jeden z uvádzaných odvolacích dôvodov. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm.b) CSP „ že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“ . Žalovaný porušenie práva videl v tom, že súd neodročil pojednávanie napriek tomu, že o to žalovaný a jeho právny zástupca požiadali a súd pojednával bez toho, že by postupoval v súlade s ustanoveniam zákona § 183 ods. 2,4 CSP. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s ust. § 183 a § 184 CSP ak pojednávanie neodročil a preto namietaný odvolací dôvod neobstojí. Zo spisu vyplýva, že súd doručil prostredníctvom mestskej polície v Nitre žalovanému dňa 03.08.2017 termín pojednávania na deň 19.10.2017. Dňa 18.10.2017 meilom doplneným písomným podaním doručeným súdu 19.10.2017 žalovaný prostredníctvom splnomocneného zástupcu ospravedlnil neúčast' na pojednávaní a žiadal o jeho odročenie. Z doloženého splnomocnenia vyplýva, že deň pred pojednávaním sa dal žalovaný právne zastúpiť advokátskou kanceláriou a tento splnomocnený zástupca ospravedlňoval svoju neprítomnosť na pojednávaní a žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že pre krátkosť času nemal možnosť sa oboznámiť s právnou vecou v potrebnom rozsahu. Zároveň ospravedlňoval neúčast' žalovaného na pojednávaní z dôvodu, že žalovaný nesúhlasí s pojednávaním bez prítomnosti jeho právneho zástupcu. Zo zápisnice o pojednávaní dňa 19.10.2017 vyplýva, že na pojednávanie sa dostavil

žalobca a jeho právny zástupca, splnomocnená koncipientka advokátskej kancelárie zastupujúcej žalovaného a žalovaný sa nedostavil. Súd nevyhovel žiadosti o odročenie pojednávania, vec prejednal a rozhodol. V napadnutom rozsudku odôvodnil, prečo neodročil pojednávanie s poukazom na ust. § 183 CSP majúci za to, že žalovaným uvádzaný dôvod pre ktorý sa na pojednávanie nedostaví, nie je dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, pretože žalovaný mal dostatok času od doručenia mu predvolania na pojednávanie (03.08.2017) do termínu pojednávania (19.10.2017) zvoliť si právneho zástupcu skôr ako deň pred pojednávaním.

8. Ďalším odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP bolo nevykonanie navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, ktoré videl žalovaný v tom, že súd nevypočul dlžníka- P. J. a nevykonaním tohto dôkazu nemohol súd dostatočne zistiť rozhodujúce skutočnosti. Zo zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie zo dňa 19.10.2017 vyplýva, že substituent advokáta žalovaného navrhol vypočuť ako svedka P. J. na preukázanie, že žalovaný nemal vedomosť o tom, že existuje pohľadávka voči žalobcovi ako aj na existenciu iného majetku dlžníka, z ktorého môže byť uspokojená pohľadávka žalobcu. Súd prvej inštancie tento dôkaz nevykonal, čo odôvodnil hospodárnosťou a efektívnosťou konania. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné vypočutie dlžníka v tejto veci, pretože existencia vymáhateľnej pohľadávky bola dostatočne preukázaná listinnými dôkazmi (právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu) a pokiaľ ide o iný majetok z ktorého by mohla byť pohľadávka uspokojená, na preukázanie tejto skutočnosti by nepostačila výpoveď navrhovaného svedka a preto ani tento dôvod odvolania neobstoí.

9. Odvolací súd po zistení, že nie sú dané žalovaným namietané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a písm. e) CSP pristúpil k vecnému preskúmaniu napadnutého rozsudku z hľadiska splnenia podmienok ust. § 42a OZ.

10. Najskôr sa odvolací súd zaoberal včasnosťou podanej žaloby v zmysle ust. § 42a ods. 2 OZ, teda či bola žaloba podaná na súd v trojročnej prekluzívnej lehote. Pretože súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku len konštatoval, že táto lehota bola splnená, bez bližšieho zdôvodnenia a strany sporu sa k tejto problematike tiež pred súdom prvej inštancie bližšie nevyjadрили, odvolací súd v zmysle ust. § 382 CSP vyzval strany sporu na vyjadrenie k možnému právnomu posúdeniu veci v zmysle ust. § 42a ods. 2 OZ v spojení s § 42b ods. 1 OZ (včas uplatnený nárok na súde) a obe strany sa písomne vyjadрили.

10.1 Žalobca vo vyjadrení uviedol, že lehota v trvaní troch rokov v zmysle ust. § 42a ods. 2 OZ sa počíta a plynie odo dňa, kedy bol urobený dotknutý právny úkon. V prípade prevodu práva k nehnuteľnosti dlžníka, ktoré sa zapisuje do katastra nehnuteľností, začína 3. ročná lehota na uplatnenie práva odporovať právnym úkonom dlžníka plynúť dňom nasledujúcim po dni, ku ktorému vznikli právne účinky vkladu práva do katastra nehnuteľností. Trojročná lehota na uplatnenie práva odporovať právnym úkonom dlžníka začína preto v týchto prípadoch plynúť dňom nasledujúcim po dni vzniku účinkov vkladu práva do katastra nehnuteľností. Odporovacou žalobou napadol žalobca neúčinnosť darovacej zmluvy uzatvorenej medzi dlžníkom žalobcu P. J. a žalovaným, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím Správy katastra zo dňa 25.3.2013 pod č. V 1226/13. Žalobcovi začala plynúť 3. ročná prekluzívna lehota na podanie odporovacej žaloby dňa 26.3.2013. Žalobca podal žalobu na súd dňa 14.3.2016, t. j. v 3. ročnej prekluzívnej lehote. Dôkazy o týchto skutočnostiach sú súčasťou súdneho spisu. Žalobca je toho názoru, že na základe ustálenej judikatúry súdov bola žaloba podaná včas (rozhodnutie NS ČR sp.zn. 31 Cdo 619/2000- Rc 41/2001, NS ČR sp.zn. 30Cdo 531/2009).

10.2 Žalovaný zastal názor, že kúpna zmluva aj darovacia zmluva je právnym úkonom, ktorého vznik sa viaže na jeho platnosť a účinnosť. Preto sa za deň vzniku /uskutočnenia darovacej zmluva považuje deň, kedy je zmluva platná a účinná, t. j. deň jej uzatvorenia. Uviedol, že uzatvorenú darovaciu zmluvu považuje za platný právny úkon, ktorý bol uskutočnený dňa 21.02.2013. Rovnako je nevyhnutné darovaciu zmluvu považovať aj za účinný právny úkon, nakoľko v prípade neúčinného právneho úkonu (neúčinnnej darovacej zmluvy), by nebolo možno uskutočniť vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Skutočnosť, že vecno-právne účinky vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nastávajú až právoplatným rozhodnutím príslušného okresného úradu o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, nemá žiadny vplyv na obligačno-právne účinky zmluvy, ktoré nastávajú bez ohľadu na rozhodnutie príslušného orgánu. Účinnosť darovacej zmluvy teda predstavuje skutočnosť, že je možné úspešne sa domáhať plnenia zo zmluvy, ktorým je samotný prevod vlastníckeho práva. Z uvedeného je nevyhnutné vychádzať aj pri určovaní začiatku plynutia prekluzívnej trojročnej lehoty. Prekluzívna lehota začína plynúť dňom uskutočnenia právneho úkonu, ktorým je deň uzatvorenia darovacej zmluvy. Deň, keď sa darovacia zmluva stala platnou a účinnou. Darovacia zmluva bola uzatvorená dňa 21.2.2013. V prípade uzatvorenia odporovanej darovacej zmluvy prekluzívna lehota začala plynúť dňa 21.02.2013 a uplynula dňa 21.02.2016. V uvedenej prekluzívnej lehote bol žalobca oprávnený podať odporovaciu žalobu na súde, čo však nespravil. Žaloba bola podaná na súde až dňa

14.03.2016, t. j. po uplynutí prekluzívnej lehoty. Žalobca určil začiatok uplynutia prekluzívnej lehoty na deň zápisu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Takýto postup nemožno považovať za správny a v súlade so zákonom z dôvodu, že vklad vlastníckeho práva nie je právnym úkonom, ale je len následkom právneho úkonu. Vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností je to, čo sa darovacou zmluvou ako dvojstranným právnym úkonom sleduje, preto nie je možné začiatok plynutia prekluzívnej lehoty viazať na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Na podporu svojho tvrdenia poukázal na rozsudok NS SR sp.zn. 5Cdo/ 153/2009 zo dňa 27.10.2010 a rozsudok NS SR sp.zn. 2 Obdo V 1/2014 zo dňa 28.04.2016.

10.4 Odvolací súd zastal názor, že žalobca podal žalobu v prekluzívnej 3. ročnej lehote v zmysle ust. § 42a ods. 2 OZ. Vychádzajúc zo znenia ust. § 42a ods. 2 OZ odporovať možno právnemu úkonu, ktorý dlžník „urobil“, v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa. Prevod práva k nehnuteľnosti dlžníka, ktorý sa zapisuje do katastra nehnuteľností, na osoby blízke dlžníkovi možno považovať za odporovateľný právny úkon len vtedy, ak na jeho základe došlo k vkladu práva do katastra nehnuteľností. Tento záver oprel odvolací súd o rozhodnutie Rc/41/2001 publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk ČR a uvedené aj vo Veľkom komentári k Občianskemu zákonníku (W.) I. diel na strane 325. Podľa tohto rozhodnutia „pri právnych úkonoch, na základe ktorých vznikajú práva vkladom do katastra nehnuteľností, možno podľa ust. § 42a ods. 2 OZ považovať za právny úkon urobený dlžníkom, prípadne právny úkon, ku ktorému došlo medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi, len taký právny úkon, na základe ktorého bolo vložené právo do katastra nehnuteľností. Trojročné lehoty pre uplatnenie práva odporovať právny úkon dlžníka preto v týchto prípadoch začínajú plynúť dňom nasledujúcim po dni, ku ktorému vznikli účinky vkladu do katastra nehnuteľností“. Rovnako aj rozhodnutie NS ČR z 12. 6. 2008 sp. zn. 21 Cdo 4333/2007 „za rozhodný okamih pre posúdenie ekvivalentnosti prevodu dlžníkovho práva je jeho účinnosť; pri nehnuteľnostiach zapisovaných do katastra nehnuteľností je ním deň, ku ktorému nastali účinky vkladu práva do katastra nehnuteľností „(viď Veľký komentár Obč. zákonníka I diel str. 326). Odvolací súd k tomu dodáva, že zmluva o prevode nehnuteľností predstavuje tzv. nadobúdaci titul. Jej uzatvorením síce vznikajú jej účastníkom práva a povinnosti, ale k prechodu vlastníctva podľa nej ešte nedochádza, ten nastáva až vkladom vlastníckeho práva vykonaným na základe právoplatného rozhodnutia správy katastra o jeho povolení. Aj keď dlžník uzavretím zmluvy prejaví vôľu previesť nehnuteľnosť na iného a aj keby tým sledoval úmysel ukrátiť uspokojenie pohľadávky svojho veriteľa, právnej sféry tohto veriteľa sa to nedotýka, pretože samotným uzavretím zmluvy sa nadobúdateľ (darca) ešte nestal vlastníkom nehnuteľnosti, ktorá zatiaľ tvorí majetok dlžníka. K ukráteniu uspokojenia pohľadávky veriteľa môže dôjsť až tým, že veriteľ prestane byť vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti.

11. Odvolací súd sa ďalej zaoberal tým, či boli splnené aj nasledujúce zákonné podmienky odporovateľnosti právneho úkonu podľa § 42 a ods. 1,2 OZ a to existencia vymáhateľnej pohľadávky žalobcu voči otcovi žalovaného, ukrátenie jej uspokojenia v dôsledku bezodplatného prevodu nehnuteľného majetku P. J. na žalovaného uzatvorením uvedenej darovacej zmluvy s úmyslom ukrátiť uspokojenie žalobcovej pohľadávky. Existencia vymáhateľnej pohľadávky žalobcu voči otcovi žalovaného bola preukázaná rozhodnutím súdu v konaní sp.zn. 2T/264/2012 zo dňa 23.12.2012 vo výške 39.401,97 eura (§ 42a ods. 1,2 OZ). z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie bolo prukázané, že v čase uzatvorenia spornej darovacej zmluvy boli darca P. J. a žalovaný blízkymi osobami v zmysle ust. § 116 OZ(otec a syn) a preto sa súd ďalej zaoberal tým, či žalovaný ani pri náležitej starostlivosti nemohol poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Konštatoval, že žalovaný neuniesol v tomto smere dôkazné bremeno, lebo nepreukázal, že pri uzatváraní zmluvy vynaložil náležitú starostlivosť o to, či touto zmluvou nedôjde k zbaveniu sa majetku zo strany jeho otca s úmyslom ukrátiť žalobcu ako veriteľa. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením tejto otázky súdom prvej inštancie a na dôvazok dodáva, že posúdením požiadavky vynaloženia náležitej starostlivosti zo strany blízkej osoby dlžníka, sa už zaoberal NS SR vo svojom uznesení z 30.03.2017 sp.zn. 5Obdo/4/2016 (R 67/2017) v ktorom vyslovil názor, že „blízka osoba dlžníka sa môže žalobe podľa § 42a OZ účinne ubrániť ak hodnoverným spôsobom preukáže, že v súvislosti s odporovaným právnym úkonom postupovala s takou náležitou starostlivosťou, aby ukracujúci úmysel rozpoznala, alebo sa o ňom aspoň mohla dozvedieť. Z hľadiska posúdenia požiadavky vynaloženia náležitej starostlivosti zo strany blízkej osoby dlžníka, nemôže odkaz na vzájomnú dôveru medzi blízkymi osobami nahrádzať dôkaznú povinnosť žalovanej strany preukázať vynaloženie určitých konkrétnych úkonov náležitej starostlivosti tak, ako to predpokladá ust. § 42a OZ“. Odvolací súd je toho názoru, že v prejednávanej veci konanie žalovaného v súvislosti s uzatvorením odporovanej darovacej zmluvy nesvedčí o jeho snahe zistiť, alebo sa aspoň dozvedieť o úmysle otca (dlžníka) ukrátiť žalobcu ako veriteľa. Žalovaný nepreukázal, že by v tejto súvislosti vyvinul takú relevantnú činnosť, z výsledkov ktorej by mohol ukracujúci úmysel otca (dlžníka)

rozpoznať alebo sa o ňom aspoň dozvedieť. Navyše žalovaný v konaní ani netvrdil, že by takúto činnosť v čase uskutočnenia odporovaného úkonu vôbec vyvinul. Obrana žalovaného len s poukazom na to, že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy mal vedomosť len o tom, že otec kúpil darovaný pozemok ešte v roku 2008 s úmyslom darovať mu ho pre budúcu výstavbu rodinného domu v jeho susedstve, nemôže obstáť z hľadiska preukázania vynaloženia náležitej starostlivosti blízkej osoby aj s ohľadom na to, že otec žalovaného bol dlžníkom viacerých veriteľov, nebol schopný plniť svoje splatné záväzky a zmaril uspokojenie pohľadávky žalobcu ako svojho veriteľa na úkor iných veriteľov, za čo bol právoplatne odsúdený trestným rozkazom sp. zn. 2T/264/2012 zo dňa 26.11.2012 a zároveň mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi ako poškodenému sumu 39.401,97 eura, ktorá suma bola priznaná žalobcovi vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 11 Cb/85/2005-375 zo dňa 09.10.2009. Otec žalovaného napriek existencii právoplatných a vykonateľných rozhodnutí svoju pohľadávku žalobcovi neuhradil, ale darovacou zmluvou zo dňa 21.02.2013 daroval svoju nehnuteľnosť žalovanému. Na základe skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný v súvislosti s predmetnou darovacou zmluvou v konaní nepreukázal, že vo vzťahu k úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa postupoval s náležitou starostlivosťou.

12. K ďalšej námietke žalovaného, že dlžník v čase podania odporovacej žaloby a rovnako aj v čase uskutočnenia odporovaného právneho úkonu (darovacej zmluvy) disponoval iným majetkom, z ktorého mohla byť uspokojená pohľadávka žalobcu, odvolací súd uvádza, že ani táto obrana žalovaného neobstojí. Skutočnosť, že iný majetok postačuje pre uspokojenie pohľadávky žalobcu, žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie riadnym spôsobom nepreukázal. Nepostačuje len poukázať na listy vlastníctva a ich doloženie do súdneho spisu. Ak chcel uniesť dôkazné bremeno tvrdenia, mal poskytnúť relevantné dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, že hodnota majetku dlžníka jednoznačne prevyšuje výšku pohľadávky žalobcu, čo však pred súdom prvej inštancie neurobil a až v odvolaní špecifikoval aký má dlžník majetok, z ktorého by mohla byť uspokojená pohľadávka žalobcu, na čo odvolací súd nemohol neprihliadať s poukazom na ust. § 366 písm. d /CSP (novoty v odvolacom konaní). Žalovanému nič nebránilo v konaní pred súdom prvej inštancie preukázať, že jeho otec ako dlžník mal iný majetok v takej hodnote, z ktorého by mohla byť uspokojená pohľadávka žalobcu.

13. V danej veci bolo podstatné zistiť, či žalobca má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku, či dlžník v posledných troch rokoch urobil právny úkon, ktorým ukrátil uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu a žalovaný, ktorý je osobou blízkou, preukázal, že úmysel dlžníka ukrátiť žalobcu nemohol ani pri náležitej starostlivosti poznať. Tieto zákonné podmienky úspechu žaloby boli podľa názoru odvolacieho súdu splnené a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým žalobe vyhovel, ako vecne správny podľa § 387 CSP potvrdil.

14. Odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov v celom rozsahu. O výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).